

Державний університет «Київський авіаційний інститут»
Факультет психології, комунікацій та перекладу
Кафедра української мови, історії та інформаційної діяльності
Bingöl Üniversitesi (Турецька Республіка)
Bartın University (Турецька Республіка)
Necmettin Erbakan University (Турецька Республіка)
Univerzita Palackého v Olomouci (Чеська Республіка)
Transport and Telecommunication Institute (Латвія)
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Національний університет біоресурсів і природокористування України

Матеріали
VII Міжнародної наукової конференції
«МОВА ТА КУЛЬТУРА У ПРОСТОРІ
НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ:
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ КОМУНІКАЦІЇ»

12 березня 2025 року

Київ 2025

УДК 811+008J:001.12/18:378.4(477.411)КАІ(082.1)

M741

Мова та культура у просторі новітніх технологій: проблеми сучасної комунікації : матеріали VII Міжнародної наукової конференції, м. Київ, 12 березня 2025 р.; ДУ «Київський авіаційний інститут» / за заг. ред. А.В. Сібрук. К., 2025. 136 с.

Містить матеріали наукової конференції з проблем сучасної комунікації мови та культури у просторі новітніх технологій.

Редакційна колегія

доктор пед. наук, доцент Н.І. Мельник

кандидат пед. наук, доцент А.М. Кокарева

кандидат філол. наук, доцент А.В. Сібрук

Рекомендовано до друку Вченою радою ДУ «Київський авіаційний інститут» (протокол № 6 від 23.04.2025)

© Колектив авторів, 2025; © Київський авіаційний інститут

ЗМІСТ

АНТОНЧУК Олександр

*ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ
СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ЗМІСОВОЇ ЛІНІЇ*

НАВЧАННЯ.....8

БЕМ Наталія

*ПРОСУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНЦІВ СВІТОВИМ
КОНГРЕСОМ УКРАЇНСЬКИХ МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ*

(СКУМО).....10

ВАРЕНКО Володимир

*ІНТЕРАКТИВНІ ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ
КОМУНІКАЦІЇ*.....13

ВИНОГРАДОВА Юлія

*ОБСТАВИНИ ДЕТЕРМІНАНТИ ЯК ЧИННИК ВАРІАТИВНОСТІ
СИНТАКСИЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ В ОФІЦІЙНО-ДІЛОВОМУ*

ДИСКУРСІ.....16

ГАЗУК-КОТИК Лілія

*УКРАЇНОЗНАВЧИЙ ПІДХІД У ВИВЧЕННІ ДІАЛЕКТНОЇ МОРФОЛОГІЇ В
НУШІ*.....18

ГІМБЕР Хритисна ЛИТВИНСЬКА Світлана

*УКРАЇНСЬКА МОВА – ЦЕ ЗБРОЯ У БОРОТЬБІ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ
УКРАЇНИ*.....20

ГРОНА Наталія

*ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД У ВИКЛАДАННІ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН:
ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ МОВНОЇ*

ОСОБИСТОСТІ.....22

ДИЯК Олена

*ІНТЕЛЕКТ-КАРТА ЯК ЗАСІБ УПОРЯДКУВАННЯ Й УНАОЧЕННЯ
ІНФОРМАЦІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ*

СФЕРІ.....24

ДОБРОВОЛЬСЬКА Людмила

МОТИВАЦІЙНІ ОСНОВИ ПОЗИВНИХ УКРАЇНСЬКИХ

ВІЙСЬКОВИХ.....26

ДУБИК Христина

*ЛЕКСИКА РЕКЛАМНОГО ТЕКСТУ: ФУНКЦІЇ ПОЗАНОРМАТИВНИХ
ЛІТЕРАТУРНИХ
ОДИНИЦЬ.....*

28

KABADAYI Abdülkadir

*EARLY BILINGUALISM: UNLOCKING COGNITIVE
SUPERPOWERS.....*

33

KABADAYI Abdülkadir

*FROM SCREENS TO SPEECH: YOUTUBE AND LANGUAGE
GROWTH.....*

38

КІРІЛІЧЕВА Владена

*КОМУНІКАТИВНІ ФУНКЦІЇ ЕВІДЕНЦІЙНОСТІ: СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ
АСПЕКТ.....*

45

КОРНУХ Олександр ЛИТВИНСЬКА Світлана

*УКРАЇНСЬКА МОВА – ЗВ’ЯЗОК
ПОКОЛІНЬ.....*

47

КОЧУКОВА Наталія

*ЕКОНОМІЧНІ НЕОЛОГІЗМИ В МОВІ УКРАЇНСЬКИХ
МЕДІА.....*

48

КУЗЬМИЧ Оксана

*РЕДУКЦІЯ ЯК СИНТАКСИЧНЕ ЯВИЩЕ В СУЧАСНІЙ
УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.....*

50

КУЧЕРЕНКО Ірина

*ФЕМІНІТИВИ ЯК ВИРАЗНИК ГЕНДЕРНОЇ РІВНОПРАВНОСТІ
В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.....*

53

ЛИТВИНСЬКА Світлана

*РЕПОРТАЖ У МЕДІЙНОМУ ІНТЕРНЕТ-
ПРОСТОРІ.....*

56

МАМЧУР Лідія

АСПЕКТИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....

58

MYHOL Valentyna SLYNKO Iryna

FEATURES OF THE TRANSLATION AND FUNCTIONING OF

COMPLEX ENGLISH TERMS IN THE FIELD OF MARKETING	62
--	----

NESTEROVA COŞKUN Svitlana <i>EXPANDING THE CONCEPT OF KNOWLEDGE IN THE AGE OF AI AND MOLECULAR BIOLOGY: THE NEED FOR REDEFINITION</i>	66
---	----

ОНУФРІЙЧУК ГАННА <i>ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ</i>	68
---	----

ПАВЛЮК Наталія <i>МОВНА ОСОБИСТІСТЬ У ДОБУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ</i>	71
--	----

ПЕТРЯНИК Маргарита ЛІТВИНСЬКА Світлана <i>УКРАЇНСЬКА МОВА – ЗАПОРУКА ІСНУВАННЯ НАЦІЇ</i>	73
--	----

ПОКРОВСЬКА Таїсія <i>СЕМАНТИКО-СЛОВОВІРНА СВОЄРІДНІСТЬ ТЕАТРАЛЬНОГО СЛЕНГУ В ЧЕСЬКІЙ ІНТЕРНЕТ- КОМУНІКАЦІЇ</i>	75
--	----

ПОЛІЩУК Орест <i>ДОСЛІДЖЕННЯ СИНТАКСИЧНОЇ СКЛАДНОСТІ УКРАЇНСЬКОМОВНОГО ТЕКСТУ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ</i>	77
---	----

ПРИБЛУДА Людмила <i>ФУНКЦІОНУВАННЯ НЕОЛОГІЗМІВ НА ТЛІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ СВІТОВИХ ПРОЦЕСІВ</i>	80
---	----

ПРИХОДЬКО Оксана <i>ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ДИСКУРСІ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ОСВІТНЬОЇ І НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ</i>	82
---	----

РИЧАГІВСЬКА Юлія <i>ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІ АНТРОПОНІМИ ЯК МАРКЕРИ ДІАЛОГУ КУЛЬТУР</i>	85
--	----

СЕМАШКО Тетяна <i>ВПЛИВ ЕТНОКУЛЬТУРНИХ СТЕРЕОТИПІВ НА ПРОЦЕС МІЖКУЛЬТУРНОГО СПІЛКУВАННЯ</i>	87
---	----

СЕНЧИЛО-ТАТЛІЛІОĞЛУ Надія

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА КУЛЬТУРА ЧИТАННЯ:

ВПЛИВ НА РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ 89

SIBRUK Anastasiia, KHALINOVSKA Lyudmila

ONLINE COMMUNICATION TOOLS IN THE EDUCATIONAL

SYSTEM 92

СТАШКЕВИЧ Оксана

ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР 95

СТОРОЖЕНКО Гліб

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ЮРИДИЧНІЙ АРГУМЕНТАЦІЇ:

ЛІНГВІСТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ І ЗАГРОЗИ 97

СТОРОЖЕНКО Ліна

ПОЛІТИЧНА РИТОРИКА НЕТОКРАТІЇ: ЯК ІНФОРМАЦІЙНІ

МЕРЕЖІ ЗМІНЮЮТЬ КОМУНІКАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІНЦІВ 99

СТОРОЖЕНКО Ярина

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ І ПЕРСОНАЛІЗОВАНІ ФІНАНСОВІ КОНСУЛЬТАЦІЇ:

МОВНІ ТА ЕТИЧНІ АСПЕКТИ 101

TATLILIOĞLU Kasım

WHAT IS PSYCHOLINGUISTICS: A CONCEPTUAL PERSPECTIVE 103

TEMİZ Nihan

THE ROLE OF LIBRARIES IN CRISIS MANAGEMENT:

ADAPTATION, COMMUNICATION AND RESTRUCTURING 109

ТІМЧЕНКО Максим ЛІТВИНСЬКА Світлана

УКРАЇНСЬКА МОВА – ГОЛОС НЕЗЛАМНОГО НАРОДУ 118

ФІЛІПЧУК Марія

ОСНОВНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ МОВНОЇ КАРТИНИ

СВІТУ В УКРАЇНІ 120

ФАЗИЛОВ Арелан

РОЗКЛАДКА НА КЛАВІАТУРУ ДЛЯ КРИМСЬКОТАТАРСЬКОЇ

МОВИ, ЯК ЗАСІБ КОДИФІКАЦІЇ КРИМСЬКОТАТАРСЬКОЇ МОВИ 122

ЧЕРПКО Сергій

РОЛЬ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В ЦАРИНІ ВІДНОСИН МІЖ

НАЦІОНАЛЬНИМИ КУЛЬТУРАМИ124

ЧЕРНУХА В'ячеслав ЛИТВИНСЬКА Світлана

УКРАЇНСЬКА МОВА – СИМВОЛ СТІЙКОСТІ,

БОРотьби й незламності народу126

ШЕВЧУК Світлана

ЗВЕРТАННЯ ЯК ВЕРБАЛЬНЕ ВИРАЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ

ОСОБЛИВОСТЕЙ У

МІЖКУЛЬТУРНІЙ КОМУНІКАЦІЇ128

ШКАРБАН Тамара

ДЕМІНУТИВНА ЛЕКСИКА В СУЧАСНІЙ ЖІНОЧІЙ ПРОЗІ131

ШУЛЬЖУК Наталія

СОЦІОЛІНГВІСТИЧНІ ПАРАМЕТРИ ЕФЕКТИВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ133

ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ЗМІСОВОЇ ЛІНІЇ НАВЧАННЯ

Мета навчання української мови – розвиток особистості здобувача освіти засобами предмета, а саме: пізнання мови як цілісної системи, що забезпечує розвиток людини (мислення, пізнання світу, комунікацію, самовираження й самовдосконалення, емоційний світ тощо) і функціонування суспільства; формування компетентного мовця, носія духовності, культури й традицій українського народу [2].

Програму навчання української мови укладено з дотриманням принципу культуровідповідності (вивчаючи мову, її носії засвоюють притаманну їй народів культуру). Важливим завданням у навчанні української мови сьогодні є вихід за межі академічності курсу, тобто зміна уявлення школярів про мову, усвідомлення, що мова не лише складна система, але й живий організм, багатовіковий носій мудрості, хранителька унікальної української культури, надійний інструмент пізнання й порозуміння, ефективний засіб самовираження, джерело естетичної насолоди.

Соціокультурна змістова лінія передбачає перелік компетентностей, серед яких є культурна. Очікуваними результатами її реалізації є: виявляє інтерес до опанування культурних і мистецьких здобутків України та світу; шанобливо ставиться до культурних традицій українців, представників корінних народів і національних меншин України, інших країн і народів; розуміє й поціновує творчі способи вираження й передавання ідей і смислів у різних культурах через різні види мистецтва й інші культурні форми; виражає власні ідеї, почуття засобами культури й мистецтва.

Цьому сприяють такі види навчальної діяльності: Пізнавальна діяльність (критичний аналіз інформації; пошук інформації про творчі способи вираження й передавання ідей і смислів у різних культурах; формулювання й обґрунтування своїх

думок під час дискусії на тему культури мовленнєвої поведінки у соцмережах; формулювання своєї думки, ставлення до проблем культури; аналіз ухвалених рішень місцевої влади з питань культури тощо). Мовленнєва діяльність (читання й осмислення текстів на культурну тематику; переказування (стисле, докладне, вільне, творче) тексту на тему культури; висловлення власної думки (усно й письмово) щодо способів проведення дозвілля тощо). Текстова діяльність (опрацювання текстів, присвячених українській культурі; визначення й формулювання проблеми, покладеної в основу тексту тощо).

У своїх методичних працях Д. Кобцев зазначає, що розвиток соціокультурної компетентності залежить від ефективної реалізації соціокультурної змістової лінії на уроках української мови. Важливо також структурувати навчання у міжпредметних зв'язках і посилити роль українознавства в освітньому процесі з метою набуття знань з різних навчальних дисциплін, необхідних для розвитку мови, мовлення, культури і світогляду учнів [Кобцев: 9].

Соціокультурна компетентність трактується як властивість особистості, яка об'єднує та характеризує теоретичну та практичну підготовленість до соціокультурної взаємодії, що проявляється як свідоме та позитивне ставлення до соціокультурної взаємодії, а також глибокі та міцні знання, уміння та навички. для вирішення соціальних і культурних проблем. Її можна трактувати як наявність усвідомленого та активного ставлення до соціокультурної взаємодії. Соціокультурна змістова лінія передбачає систему методичних орієнтирів, що забезпечують соціокультурний розвиток мовної особистості учнів на профільному рівні навчання української мови.

Література

1. Кобцев Д. А. Реалізація соціокультурної змістової лінії на уроках української мови в 5 класі : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Херсон, 2012. 21 с.
2. Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року) (автори Голуб Н. Б., Горошкіна О. М.). Режим доступу: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni->

БЕМ Наталія

канд. істор. наук, доцент, Київ

ПРОСУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНЦІВ СВІТОВИМ КОНГРЕСОМ УКРАЇНСЬКИХ МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ (СКУМО)

Ключові слова: World Congress of Ukrainian Youth Organization, СКУМО, молодь української діаспори, солідарність

«Діла добрих оновляться, діла злих загинуть». Таку позицію у сьогоденних складних умовах займає світове українство. Проте, щоб добрі справи тривали, щоб українці могли обстоювати та просувати свої інтереси, підтримувати національну ідентичність – естафету від старших поколінь має приймати активна молодь. Саме така активна молодь об'єднана у World Congress of Ukrainian Youth Organizations – СКУМО. Сьогодні СКУМО очолює представник української громади у Румунії, учасник низки волонтерських ініціатив Алекс Греченюк [1]. Найбільш свідомі члени СКУМО (зокрема Андрій Якубів) вважають свою організацією тією «надбудовою», яка відображає позицію чверті українського населення за кордоном, та допомагає реагувати на ті виклики, що з'являються в громадському просторі стосовно української діаспори. Про збереження української ідентичності говорить молодь, що входить до СКУМО. Роман Грод, очільник СКУМО в Канаді закликає: «Тримаємо наші українські традиції... Як громада ми це в Канаді багато робимо» [2].

З початком російсько-української війни молодь української діаспори активно демонструє свою солідарність з Україною. Вже з березня 2022 року лунають заклики до молодих українців виступити в різних країнах світу на захист України. «Щоб іще більше об'єднати наші зусилля в боротьбі за майбутнє України, закликаємо всіх до глобальних акцій щонеділі, о 14:00, та залучайте до цього лідерів думок своїх держав, друзів і знайомих,